

Příloha 1: Definice kritického myšlení Davida Kloostera

„Co je kritické myšlení?“

David Klooster

Tedy za prvé:

Kritické myšlení je nezávislé myšlení. Ve třídě, kde se kritickému myšlení učí, si každá osoba vytváří své vlastní názory, hodnoty a přesvědčení. Nikdo nemůže kriticky myslet za vás. Kritické myšlení je taková práce, kterou můžete vykonávat jedinečně sami pro sebe. Proto je nevyhnutelnou podmínkou kritického myšlení **vztah individuálního vlastnictví k vlastním myšlenkám**. Studenti a žáci tudíž musejí **pociťovat svobodu myslet za sebe samé**, rozhodovat o složitých otázkách, které se jich týkají. Kritické myšlení nemusí být nutně originální, protože člověk může přijmout myšlenku nebo přesvědčení od druhé osoby a přitom je pořád vnímat jako své vlastní. Ve větě „Souhlasím s tebou.“ nalzáme uspokojení a jistou sílu, a nepochybně se i kriticky myslící lidé dostávají do souhlasu s jinými. Je ovšem naprosto podstatné, že každý se rozhoduje za sebe, myslí za sebe. Nezávislost myšlení je tedy první a možná nejdůležitější vlastností kritického myšlení.

Za druhé:

Získání informace je východiskem, a nikoli cílem kritického myšlení. Studenti potřebují o věci vědět docela hodně ještě dřív, než začnou získávat o věc zájem a než začnou o příslušném tématu myslet sami za sebe. Někdy se říká: „Nemůžeš přemýšlet s prázdnou hlavou.“ Abychom mohli vést složité úvahy, potřebujeme docela hodně „surovin“, faktů, nápadů, textů, teorií či hypotéz, dat, pojmů. Vůbec nechci tvrdit, že se kritickým myšlením má nahrazovat tradiční učení se faktům, ale také nehodlám tvrdit, že by pouhé učení faktům bylo dostatečné. Naše práce zahrnuje vícero úkolů než jen vyučovat kritickému myšlení; také učíme studenty porozumět textům a podržet si z nich potřebné informace různého druhu. Výuka kritického myšlení je jednou z učitelových úloh, vedle několika dalších. Žáci a studenti každého věku, od první třídy až k promoci, dokážou myslet kriticky, protože všichni už mají bohaté životní zkušenosti a hluboké zdroje předchozích znalostí. Když se učí dále, postupně se z nich stávají „rafinovanější“, propracovanější myslitelé, ale už velmi malé děti jsou schopny nezávislého, kritického myšlení (což dobře vědí ti z nás, kteří mají vlastní děti). Kritické myšlení je proces, který skutečně provádějí studenti a učitelé i vědci s fakty, která se naučili. **Kritické myšlení se chápe tradičního učení a činí ho osobním, smysluplným, užitečným a také trvalým.**

Za třetí:

Kritické myšlení začíná otázkami a problémy, které se mají řešit. Lidské bytosti mají jako svou základní životní orientaci zvědavost vůči okolnímu světu. Vidíme-li něco nového, chceme se o tom dovědět víc. Dozvíme se o zajímavém místě a chceme tam jít. Zvědavost je totiž základní vlastnost života. Jsme zvyklí hledat ji spíš u malých dětí v základní škole než u studentů na gymnáziu nebo na univerzitě, a to je dost smutné znamení toho, jak pobyt ve školách působí na mysl mladého člověka. Ale **skutečné učení se na každé úrovni vyznačuje snahou řešit problémy a odpovídat na otázky, které povstávají z žákovy vlastního zájmu a z jeho potřeb.** Učitelova práce v přípravě hodin spočívá tedy v tom, aby zjistil, jaké problémy žáci mají, a aby pomáhal žákům formulovat jejich vlastní problémy od chvíle, kdy už jsou toho schopni. Pedagogika kritického myšlení se stane užitečnou a přínosnou činností, a ne jen „školní prací“, když žáci zapojí svůj intelekt do praktické práce při formulování řešení problémů, s nimiž se setkávají ve svém běžném životě. Když žáci sbírají údaje, rozebírají texty, zvažují různé možné pohledy na tutéž věc a když v brainstormingu produkují možnosti, hledají řešení problémů, které se jich týkají.

Za čtvrté:

Kritické myšlení se pídí po rozumných argumentech. Kritičtí myslitelé si vytvářejí vlastní řešení problémů a snášejí pro tato řešení dobré argumenty a přesvědčivé důvody. Vědí, že existuje více než jedno řešení, a proto usilují, aby prokázali, jakou logičností a praktičností vyniká to jejich řešení. **Argument** obsahuje tři základní položky: Jednak argument dává určité **tvrzení**. Toto tvrzení (také se mu říká hlavní myšlenka, teze nebo jádro věci) je srdcem argumentu, je pro myslitele tou nejpodstatnější myšlenkou. Tvrzení je podporováno řadou **důvodů**. Každý z důvodů je pak podporován **důkazy**. Těmi mohou být statistické údaje, místa v textu, osobní zkušenosti nebo jiné důkazy, které adresáti mohou považovat za platné. Dobré argumenty často připouštějí, že existují i konkurující argumenty (protiargumenty), a myslitel se dokáže s nimi vyrovnat tím, že na ně přistoupí, nebo je vyvrátí. Každý argument lze posílit tím, že připustíme, že jsou možné i jiné pohledy na věc. Vytvářením a předkládáním takových argumentů kritičtí myslitelé prověřují spolehlivost a platnost textů, tradic a většinových postojů, a odolávají tak manipulaci. V jádru mnoha definic kritického myšlení stojí právě tento důraz na používání rozumu pro složitá rozhodování o činech nebo o hodnotách.

A za páté:

Kritické myšlení je myšlením ve společnosti. Myšlenky jsou ověřovány a zdokonalovány tím, jak se o ně dělíme s ostatními. Když diskutujeme, čteme, debatujeme, nesouhlasíme a také si užíváme předávání a přijímání myšlenek, zapojujeme se do procesu, který prohlubuje a propracovává naše vlastní postoje a názory. Učitelé kritického myšlení proto využívají mnoha výukových strategií, kterými podněcují **dialog a diskusi**, také **práci ve skupinách, debaty** a vůbec rozmanité způsoby **zveřejňování psaných prací** studentů. Učitelé kritického myšlení rovněž pracují na tom, aby v žácích živil ty postoje, které umožňují jak plodnou výměnu myšlenek, tak postoje jako toleranci, pečlivé naslouchání druhým, odpovědnost za své vlastní stanovisko. Všemi uvedenými postupy se učitelé snaží **sblížit učení ve třídě se životem mimo třídu**. Proto, že učitelé koneckonců usilují o vytváření ideální společnosti, snaží se, aby život ve třídě žákům odrážel jako zrcadlo jejich postup k vyšším cílům.“ (Klooster 2000, cit. v Steelová 2007, s. 7–9)

Příloha 2: Dotazníkové šetření

DOTAZNÍK

Vážená paní učitelko, vážený pane učiteli,

jsem studentka 3. ročníku přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze a absolventka krnovského gymnázia. V této chvíli píši bakalářskou práci na téma Kritické myšlení v projektové výuce na víceletém gymnáziu. Mým cílem je zjistit využívání projektové výuky a metod kritického myšlení na základních a středních školách v Krnově. Proto se na Vás obracím s žádostí o spolupráci při průzkumu. Dotazník je zcela anonymní a všechny informace považuji za pracovní důvěrné a budou použity výhradně k akademickým účelům.

Vyplněné dotazníky mi pošlete, prosím, zpět na e-mail p.pitelkova@centrum.cz

Děkuji Vám za účast v průzkumu a přeji Vám hodně pracovních i osobních úspěchů

Petra Pitelková

Návod pro vyplňování dotazníku: Odpověď vyznačte např. změnou barvy textu či použitím „zvýrazňovače“.

1. Používáte ve výuce zeměpisu metody kritického myšlení? (myšlenková mapa, pětilístek, diamant, volné psaní, kmeny a kořeny, I.N.S.E.R.T., kostka, srovnávací tabulka, T-graf, V-CH-D, skládkové učení, klíčová slova...)

- a) ne
- b) ano

1.1 Pokud ano: Jak často metody kritického myšlení používáte?

- a) velmi často
- b) často
- c) poměrně málo
- d) velmi málo

1.2 Pokud ano: Které metody kritického myšlení používáte?

.....

2. Co si představujete pod pojmem školní geografický projekt?

.....
.....
.....

3. Jaké úskalí podle vás skrývá projektová výuka v předmětu zeměpis?

.....
.....
.....

4. Využíváte v zeměpise projektovou výuku?

- a) ne
- b) ano

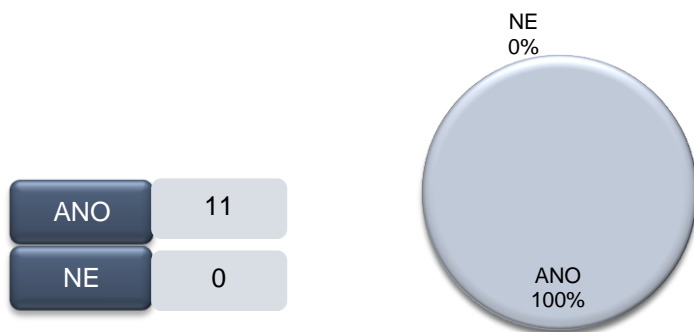
4.1 Pokud ano: Na jaké téma projektová výuka probíhá?

.....

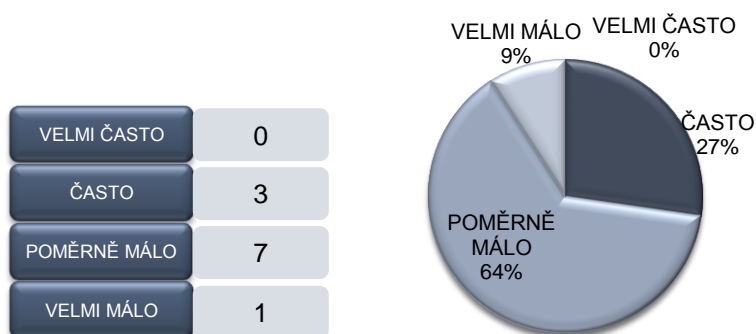
Příloha 3: Vyhodnocení dotazníkového šetření

Termín šetření:	3. 3.–26. 3. 2010
Celkem bylo osloveno:	6 základních škol v Krnově a okolí 5 středních škol v Krnově
Celkem odpovědělo:	4 základní školy v Krnově a okolí 3 střední školy v Krnově 2 střední školy, jež zeměpis vůbec nevyučují
Celkem bylo osloveno:	16 učitelů zeměpisu
Celkem odpovědělo:	11 učitelů zeměpisu

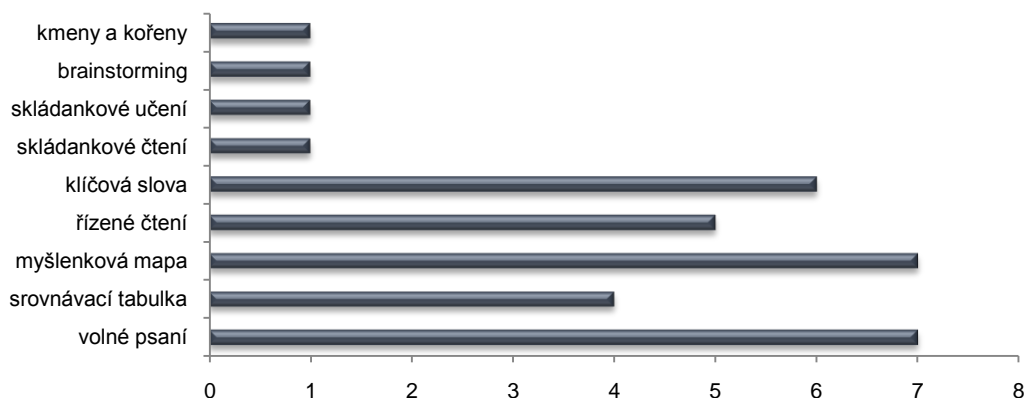
OTÁZKA Č. 1. Používáte ve výuce zeměpisu metody kritického myšlení?

OTÁZKA Č. 2. Jak často metody kritického myšlení používáte?

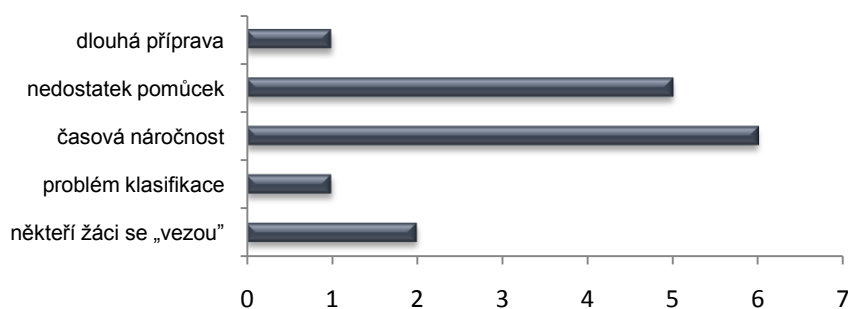
OTÁZKA Č. 3. Které metody kritického myšlení používáte?

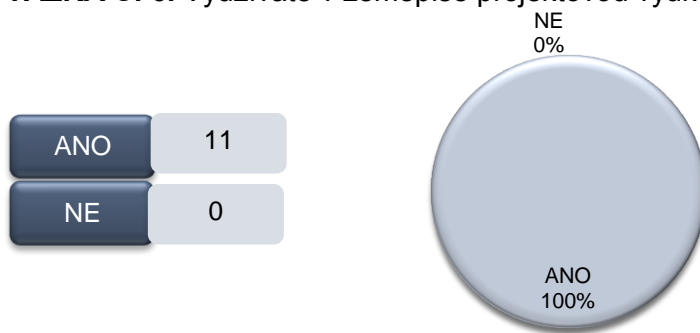
OTÁZKA Č. 4. Co si představujete pod pojmem školní geografický projekt?

- ODPOVĚĎ 1** Dlouhodobá činnost studentů na dané téma, tvorba výstupů, mezipředmětové vztahy.
- ODPOVĚĎ 2** Zapojení co nejvíce tříd do několikadenního nebo jednodenního projektu.
- ODPOVĚĎ 3** Jednotlivé třídy plní pod vedením zeměpisáře dílčí úkoly, pak prezentují.
- ODPOVĚĎ 4** Dlouhodobý úkol, který zpracovávají žáci za pomoci učitele.
- ODPOVĚĎ 5** Skupinové práce řízené pedagogem – vyhledávání geografických pojmů, doplnění slepých map.
- ODPOVĚĎ 6** Týdenní, měsíční zpracovávání měřených údajů.
- ODPOVĚĎ 7** Kolektivní práce žáků na zadané téma.
- ODPOVĚĎ 8** Zpracování většího geografického šetření skupinovou formou.
- ODPOVĚĎ 9** Dlouhodobé zpravování určitého úkolu.
- ODPOVĚĎ 10** Zpracování obsahu, metod a forem výuky používaných v zeměpise v rámci jednotlivých témat.
- ODPOVĚĎ 11** Projekt zaměřený na zdokonalení části výuky – výlet.

OTÁZKA Č. 5. Jaké úskalí podle vás skrývá projektová výuka v předmětu zeměpis?

OTÁZKA Č. 6. Využíváte v zeměpise projektovou výuku?

OTÁZKA Č. 7. Na jaké téma projektová výuka probíhá?

ODPOVĚĎ 1	Popis fyzicko-geografických jevů, charakteristika daných regionů.
ODPOVĚĎ 2	Globální problémy, oblasti Asie, Evropy, kraje ČR, mikroregiony okresu Bruntál.
ODPOVĚĎ 3	Projekt Řecko.
ODPOVĚĎ 4	Hračky pro Afriku – výroba hraček z pet lahví a jiných odpadových částí.
ODPOVĚĎ 5	Týdenní měření teplot.
ODPOVĚĎ 6	Planeta Země, obecný fyzický zeměpis, geografie světadílů, geografie krajů ČR.
ODPOVĚĎ 7	Cíle cestovního ruchu.
ODPOVĚĎ 8	Evropa, Afrika, Austrálie, ČR – CHKO, NP.
ODPOVĚĎ 9	Státy Asie, Den Země.
ODPOVĚĎ 10	Jednotlivé kontinenty světa, výstavba fiktivního města, obec, ve které žiji.
ODPOVĚĎ 11	–

Příloha 4: Úkoly pro metodu skládkového učení

SKUPINA A

1. Vysvětli, co je to měřítko mapy a k čemu slouží. Jaké měřítko má tvá mapa?
2. Jak zjistíš vzdálenost mezi dvěma objekty na mapě?
3. Jak vzdálená je od areálu Karnoly nemocnice, obchod, nádraží, základní škola?
4. Všímej si okolí objektu Karnoly (hlavní silnice, řeka, park, železnice). Své tvrzení okomentuj.

SKUPINA B

1. Vysvětli, co je to měřítko mapy a k čemu slouží. Jaké měřítko má tvá mapa?
2. Jak lze využít letecký snímek města?
3. Najdeš v leteckém snímku areál Karnoly? Diskutuj o jeho geografické poloze.
4. Všímej si tvaru historického jádra města, polohy městských částí, toku řeky Opavy a Opavice. Své tvrzení okomentuj.

SKUPINA C

1. Vysvětli, co je to měřítko mapy a k čemu slouží. Jaké měřítko má tvá mapa?
2. Co vyčteš pomocí legendy z mapy? Co mapa znázorňuje v okolí budov Karnoly?
3. Posuď polohu Krnova z hlediska nadmořské výšky. Najdi nejvyšší a nejnižší bod.
4. Všímej si vzdálenosti lesů a vodních ploch od Krnova. Okomentuj své tvrzení.

SKUPINA D

1. Vysvětli, co je to měřítko mapy a k čemu slouží. Jaké měřítko má tvá mapa?
2. Který silniční a železniční přechod leží nejbliže našemu městu? Co to znamená?
3. V kterém kraji leží město Krnov? Kolik má tento kraj okresů? Pod který okres Krnov spadá?
4. Všímej si hlavních silničních a železničních tahů procházejících Krnovem. Která města tyto tahy spojují? Co to znamená pro město Krnov?

SKUPINA E

1. Vysvětli, co je to měřítko mapy a k čemu slouží. Jaké měřítko má tvá mapa?
2. Se kterými státy sousedí Česko? Který soused je pro naše město nejdůležitější?
3. Popiš a vyhodnoť vzdálenost Krnova a hlavního města Prahy.
4. Všímej si dálnic a železničních tahů, které překračují státní hranice. Jak vzdáleny jsou od Krnova? Své tvrzení okomentuj.

STUDIJNÍ PRŮVODCE

VÝKLAD O PŘÍRODĚ NA KRNOVSKU

1. Je příroda v okolí továrny poškozena? Kdo a jakým způsobem ji poškodil?.....
2. Jak můžeš ty sám přírodu chránit?.....
3. Co přináší příroda lidem v okolí tovární haly?.....
4. Je krajina v okolí továrny příhodná pro zdravé a příjemné bydlení?.....
5. Přijímáš názor, že příroda v okolí Karnoly by měla být zachována? Proč?.....
6. Jak můžeš tyto informace použít při návrhu využití objektu?.....

VÝKLAD O VODSTVU NA KRNOVSKU

1. Do jakého povodí řadíme vodní toky protékající Krnovem?.....
2. Je řeka protékající podél hlavní budovy Karnoly znečištěná?.....
3. Nalézají se v korytě toku tuhý odpad? Kdo řeku znečišťuje?.....
4. Byl náš mikroregion v nedávné době postižen záplavami? Mohou se opakovat?.....
5. Projevily se ničivé následky povodní i na budovách Karnoly?.....
6. Co tě při poslechu této části napadá?.....

VÝKLAD O MĚSTSKÝCH PARCÍCH NA KRNOVSKU

1. Které městské parky v Krnově znáš? Navštívuješ některý z nich pravidelně?.....
2. Které rostliny a zvířata najdeš v parku na náměstí Míru?.....
3. Nachází se v parku jezírko? Není třeba ho vyčistit?.....
4. Navrhni opatření, kterými by se zlepšilo prostředí v parku:.....
5. Považuješ za důležité park zachovat? Proč?.....
6. Jaké máš otázky k výkladu o parcích?.....

VÝKLAD O PAMÁTNÝCH STROMECH NA KRNOVSKU

1. Co znamená pojem památný strom?.....
2. V čem vidíš jejich hodnotu?.....
3. Víš o jiných památných stromech na Krnovsku mimo dva zmiňované?.....
4. Jak je zajištěna ochrana dubu a buku na náměstí Míru?.....
5. Mohou tyto chráněné stromy ovlivnit návrh využití objektu Karnoly?.....
6. Kterou myšlenku z této kapitoly považuješ za nejdůležitější?.....

Příloha 6: Sčítání lidu, domů a bytů 2001

Název obce: **Krnov**, Kód obce: 597520, NUTS 4: CZ0811

1. Obyvatelstvo podle věku

Obyvatelstvo celkem		25764
v tom ve věku	0-4	1178
	5-14	3189
	15-19	1735
	20-29	4451
	30-39	3297
	40-49	3767
	50-59	3778
	60-64	1057
	65-74	1850
75+nezj.	1462	

2. Obyvatelstvo podle stupně vzdělání

Obyvatelstvo 15leté a starší		21397
v tom podle stupně vzdělání	bez vzdělání	96
	základní vč. neukončeného	5082
	vyučení a stř. odborné bez mat.	8017
	úplné střední s maturitou	5651
	vyšší odborné a nástavbové	766
	vysokoškolské	1513
	nezjištěné vzdělání	272

3. Obyvatelstvo podle náboženského vyznání

Obyvatelstvo celkem		25764
Věřící		6963
z toho	církev římskokatolická	5723
	církev českosl. husitská	143
	českobratrská církev evangel.	219
	pravoslavná církev	78
	Nábož. společn. Svědk. Jehovovi	78
Bez vyznání		17086
Nezjištěné vyznání		1715

4. Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity

Obyvatelstvo celkem		25764	
Ekonomicky aktivní celkem		13111	
v tom	zaměstnaní	11344	
	z toho	pracuj. důchodci	309
		ženy na mat. dov.	174
	nezaměstnaní	1767	
Ekonomicky neaktivní celkem		12475	
z toho	nepracuj. důchodci	5585	
	žáci, studenti, učni	4673	
Osoby s nezjišt. ekonom. aktivitou		178	

Zdroj: Sčítání lidu, domů a bytů 2001, ČSÚ 2005

Průmysl

Se změnami vládního režimu po roce 1990 se změnila také průmyslová struktura města. Krnov, kde dominoval textilní průmysl v kombinaci se strojírenskou výrobou, musel čelit postupnému zániku závodů jako je Karnola, UPNP aj. Rozpad velkých závodů dal ovšem příležitost středním a malým podnikatelům, kteří se přeorientovali především na strojírenskou výrobu. Mnoho známých krnovských státních podniků převzali podnikatelé, kteří úspěšně pokračují v původním výrobním programu a tradici šíření dobrého jména Krnova, například Strojovít, Krnovské opravny a strojírna. Také proto jsou vývojové perspektivy optimistické. Město zřídilo průmyslovou zónu a přivedlo zahraniční investory například IVG Colbachini. Strojírenská výroba se přeorientovala na složitější výrobky s vyšší přidanou hodnotou a dobré podnikatelské prostředí podpořil i vstup České republiky do Evropské unie.

<i>Největší zaměstnavatelé</i>	<i>Počet zaměstnanců</i>	<i>Poznámka</i>
Krnovské opravny a strojírna	600	opravy železničních vozidel
Pega - Vel	514	výroba textilní galanterie
Kofola	429	výroba nealkoholických nápojů
BBT Thermotechnology	381	výroba kotlů
SKS Foundry	202	výroba odlitků a formovacích rámců
Intex	161	výroba vybavení interiéru
Strojovít	139	strojírenská výroba
Aspec	117	výroba pečárenských výrobků

Zdroj: Databáze ÚP za rok 2006

Doprava

Pro silniční dopravu je nejdůležitější komunikací v Krnově silnice I/11 – I/57. Tato komunikace je páteří komunikací Moravskoslezského kraje a propojuje jeho východní a západní část mezi hraničními přechody se Slovenskem (Mosty u Jablunkova) a Polskem (Bartultovice). Hraniční přechod bez omezení tonáže ve Vysoké – Bartultovicích byl otevřen v roce 2002, čímž se vytvořila příležitost pro polskou i českou stranu napojit toto území na síť evropských dálnic. Komunikace I/11 – I/57 navazuje na českou dálniční síť D 1 a umožňuje napojení na polskou dálnici A 4. Komunikací nadregionálního významu je v Krnově silnice č. I/45 Šternberk – Bruntál – Krnov – Glubczyce (Polsko).

Nejbližší mezinárodní letiště se nachází v Ostravě. K přepravě slouží pravidelné lety Ostrava – Praha a zpět a Ostrava – Mnichov a zpět. Dále je letiště využíváno pro charterové lety nejrůznějších zahraničních i domácích leteckých společností. Regionálním letištěm je

krnovské sportovní letiště. Slouží zejména ke sportovním účelům, dále k protipožární prevenci, ochraně rostlin, vyhlídkovým letům a podnikatelům. Od roku 1994 má statut veřejného vnitrostátního letiště. V rámci poskytovaných služeb provozuje leteckou školu a parašutistickou školu, nabízí lety pro veřejnost, lety pro snímkování, propagační lety a seskoky i individuální létání.

Služby

Vybavenost města Krnov službami:

<i>Zařízení</i>	<i>Počet</i>	<i>Zařízení</i>	<i>Počet</i>	<i>Zařízení</i>	<i>Počet</i>
Mateřská škola	8	Knihovna	1	Koupaliště	1
Základní škola	5	Kino	1	Krytý bazén	1
Střední odb. učiliště	2	Divadlo	1	Hřiště (s provozovatelem)	16
Gymnázium	1	Muzeum	1	Tělocvičny (vč. školních)	12
Střední odborná škola	5	Galerie	2	Stadiony otevřené	4
Základní umělec. škola	2	Nemocnice	1	Zimní stadiony kryté	1

Zdroj: ČSÚ 2006–2008

Cestovní ruch

Krnovsko patří k turistickým oblastem s podprůměrným podílem návštěvníků přijíždějících z větší vzdálenosti. Převažují návštěvníci z řad obyvatelstva Moravskoslezského kraje (přes 70 %), kteří přijíždějí nejčastěji v partnerské dvojici nebo s rodinou. Pobyt návštěvníků Krnovska je jednodenní. Frekvence návštěv (po kolikáté přijeli) nevybočuje z průměru, ale podobně jako v Nížkém Jeseníku je zde rezervovanější postoj k úmyslu návštěvu oblasti opakovat. Návštěvníci Krnovska se relativně nejvíce ze všech oblastí opírají o tzv. personální informace o navštívené oblasti zprostředkované ústním podáním nebo vlastní zkušeností. Nejčastěji lákají návštěvníky této turistické oblasti návštěvy historicky a turisticky zajímavých míst (poutní vrch Cvilín, zámek, krnovská synagoga) spolu se společenským životem spojeným se zábavou. Významně méně je tato oblast přitažlivá pro pěší turistiku a sportovní vyžití. Jako největší nedostatek pociťují návštěvníci málo kvalitní dopravní infrastrukturu, dále pak špatnou vybavenost pro sport, nedostatečnou síť restauračních a ubytovacích kapacit.

Literatura a zdroje dat:

KRNOV – místo pro život. Krnov: město Krnov, 2009.

Marketingová strategie rozvoje cestovního ruchu v turistickém regionu Severní Morava a Slezsko. [online]. c2002 [cit. 2010-03-26]. Dostupné z WWW: <http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/zip/rr_ms_03.pdf>.

Mikroregion Krnovsko. [online]. c2004–2010 [cit. 2010-03-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.mikroregionkrnovsko.cz>>.

Český statistický úřad. [online]. c2006–2008 [cit. 2010-03-26]. Dostupné z WWW: <<http://vdb.czso.cz/xml/mos.html>>.

Příloha 8: Současné fotografie objektu bývalé Karnoly, foto: Petra Pitelková

Pohled na objekt
z hlavní silnice

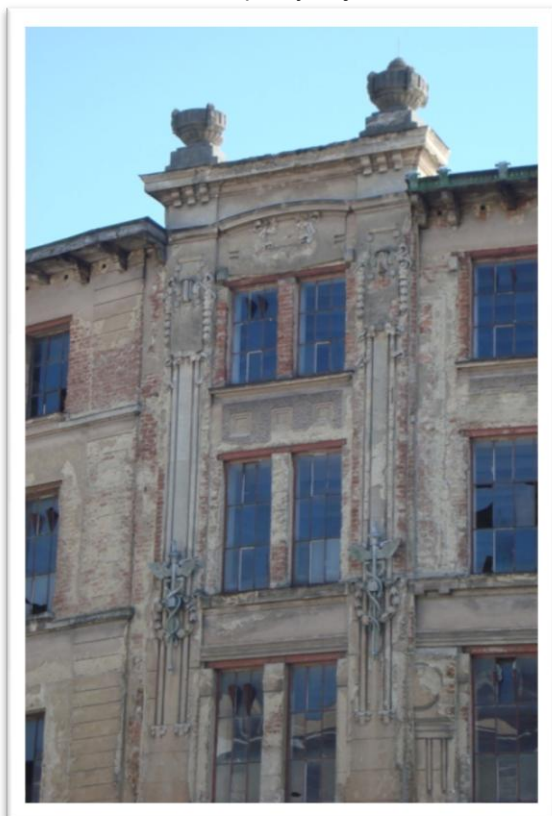
Pohled na objekt
z náměstí Míru

Pohled na objekt
z ulice Svatováclavská

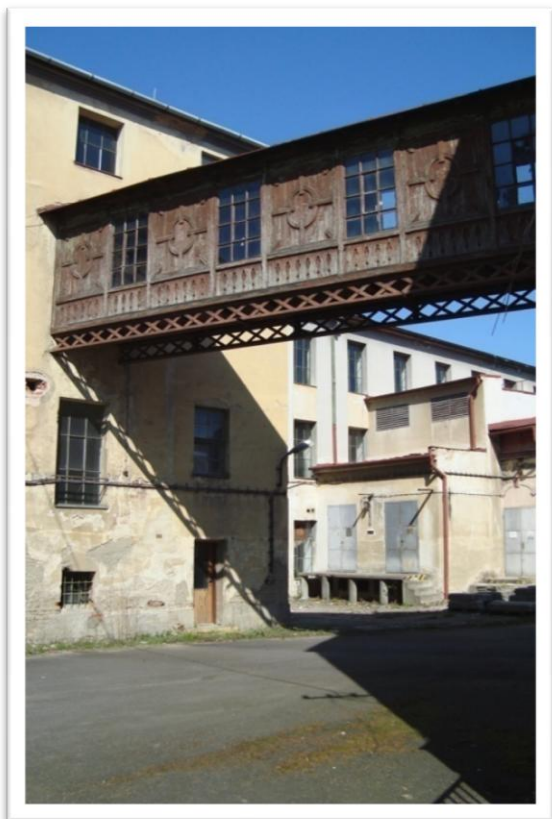
Dominantní stavební prvky objektu

Rozbitá okna, zpuštělé fasády

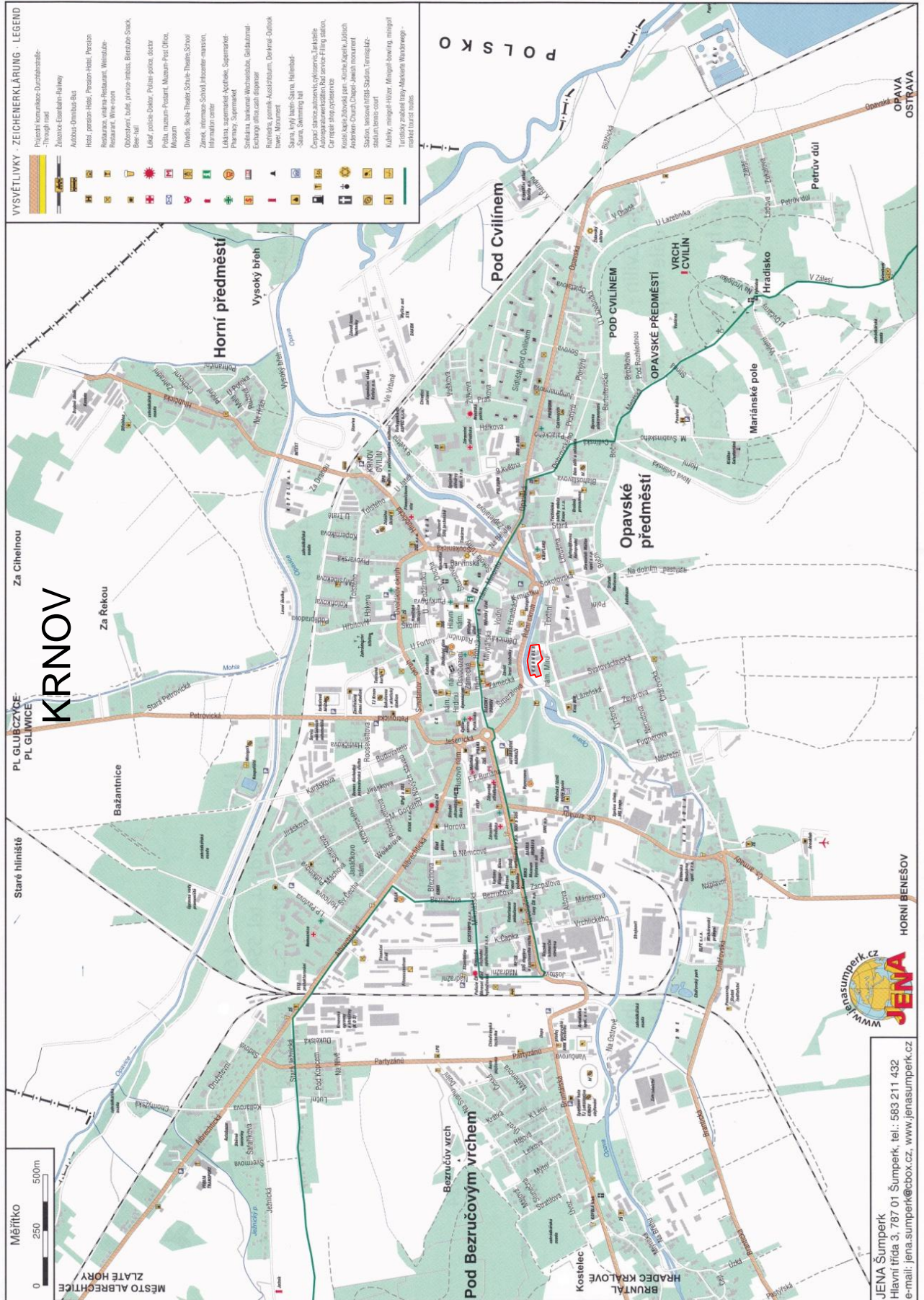
Dvůr s dřevěným mostem

Památný strom v blízkosti objektu

Příloha 9: Současný plánec města Krnova – dostupný z městského informačního centra Krnov přibližuje čtenáři výjimečnou geografickou polohu objektu Karnola zřetelnou červeným obrysem.

Příloha 10: Plánek města Krnova z roku 1790 a 1890 – převzatý z knihy *Město mezi dvěma řekami: Krnov* (Blucha 2007, s. 36–37) slouží čtenáři ke srovnání geografické polohy (zvýrazněné červeným obrysem) objektu Karnola s odstupem 120 let.

